

పరిశోధక విద్యార్థి

పి. అజయ్ కుమార్

రీసర్చ్ స్కాలర్ BESTIU

పాఠశాల సహాయకులు (SA) తెలుగు

జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల ఎత్తేండ్

మం. కోటగిరి జిల్లా నిజామాబాద్

పర్యవేక్షకులు

డాక్టర్ దేవేంద్ర

రీసర్చ్ సూపర్వైజర్

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ తెలుగు

డాకలి వలమ్మ విశ్వ విద్యాలయం హైదరాబాద్

పుంభావ సరస్వతి - శ్రీ చిదిరె మఠం వీరభద్ర శర్మ! (పరిశోధన వ్యాసం)

వారణాసిని పావనం చేస్తూ, గంభీరంగా సాగే గంగా ప్రవాహం మంచు పర్వతాల్లోని మారుమూల గంగోత్రి లో చిన్న పాయగా ఆరంభమైనట్టుగానే, మహాత్ముల జననాలు కూడా అత్యంత సామాన్యంగానే జరిగిపోతాయి. చర్లపల్లి నల్లగొండ జిల్లాలోని ఒక చిన్న పల్లెటూరు. ఆ ఊరిలో వీరశైవ కుటుంబాల్లో మట్లస్థ జంగమయ్యల పరంపరకు చెందినవారు చిదిరె మఠవంశీయులు. శ్రీ నాగభూషణయ్య, శ్యామలాంబ దంపతులు. వీరు వీరశైవ పంచ పీఠాలలో శ్రీ రేణుకాచార్యులచే స్థాపించబడిన, రంభపురి పీఠానికి చెందినవారు. వీరిది వీర గోత్రం. వీరి అనురాగానికి చిహ్నంగా 25 - 8 -1905 జన్మించిన పుత్ర రత్నం చిదిరె మఠం వీరభద్రయ్య.

ఆచార వ్యవహారాలను పునికి పుచ్చుకున్న సంప్రదాయ కుటుంబంలో జన్మించిన వీరభద్రయ్య గారి విద్యాభ్యాసం, సు సంస్కృతులైన తండ్రిగారి కనుసన్నలలోనే ఆరంభమైంది. వీరిది పండిత వంశం. వీరి తాతగారైన చిత్తూరు గంగయ్య గారు, కావ్యరచన చేయగలిగిన సమర్థులు. వీరి పిన తండ్రి చిదిరె మఠము వీరయ్య గారు, శ్రీకృష్ణ శతానందీయ అని నాటకాన్ని నరసింహ శతకము వలన శరభావతార చరిత్ర గ్రంథాలు వ్రాశారు.

విద్యా విధానం:-

తాను తన సోదరి ఇద్దరు బంధువుల నాశ్రయించవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. పరాశ్రయాన్ని జీర్ణించుకోలేని వీరభద్రయ్య సోదరిని ఆత్మీయుల సంరక్షణలో ఉంచి, స్వతంత్ర జీవనంతో పాటు, విద్యాసంపార్జన చేయాలన్న ఆశయంతో 1919లో హైదరాబాద్ కు బయలుదేరారు. మామూలుగా గురు వర్గానికి చెందిన మహేశ్వరుల మఠాలకు, అనేక వీరశైవ భక్త కుటుంబాలు తరతరాలుగా అంటిపెట్టుకొని ఉంటాయి. భక్త కుటుంబాలలో జరిగే శుభాశుభ కార్యాలన్నింటికీ, మహేశ్వరులు మార్గనిర్దేశం చేయడం ఆనవాయితీ. తల్లిదండ్రుల ఆశీస్సులు వీరభద్రయ్య గారిని భక్తుల ఆదరణ రూపంలో ఆదుకున్నాయి.

జీవనం పరాయిత్తం కావడంతో విద్యావ్యాసాంగంపై ఏకాగ్రత కుదరలేదు. భక్తుల సమయోచిత సహకారంతో నీరడగుంభ శ్రీమన్ నిరంజన శ్రీ సిద్ధ లింగ స్వామి వారి సంస్కృత పాఠశాలలో, ప్రవేశాన్ని పొందగలిగారు. మూడు సంవత్సరాల పాటు 1919 - 22 గురువుల అనుగ్రహంతో, వీరశైవ సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు పరిచయం చేయబడినారు. శాస్త్రాల్లో మరింత ప్రావీణ్యం సంపాదించుకోవాలన్న ఛలం వారిని నారాయణపేటలో శ్రీ చౌలేంద్ర సంస్కృత పాఠశాలలో, మరీ రెండు సంవత్సరాలు 1922- 24 అధ్యయనం కొనసాగేలా చేసింది. కావ్య, నాటక, అలంకార, సాహిత్య పరిజ్ఞానంతో పాటు, వ్యాకరణ, న్యాయ, యోగ, జ్యోతిష్యాది, శాస్త్రాల పరిచయం కూడా ఇక్కడే జరిగింది.

సాహితీ ప్రస్థానం:-

శ్రీ వీరభద్ర శర్మ గారు తనకు సాహిత్యం పట్ల, కవిత రచన పట్ల కలిగిన మక్కువ మేరకు, గురుదేవులు శ్రీ సిద్ధరాముల అనుగ్రహంతో పద్య రచనకు, గద్యరచనకు నాంది పలికారు. సంస్కృత ఆంధ్ర భాషల్లో ఆశువుగా కవితలల్లుతూ “నల్లగొండ బాలకవి” గా పిలువబడినారు. జిజ్ఞాస కు మారుపేరుగా తనను తాను మలుచుకున్నారు. స్వమత అనుయాయుల్లో విద్యావంతుల సంఖ్య దయనీయంగా ఉన్నందున, మత సిద్ధాంతాల ప్రచారము, ధార్మిక గ్రంథ రచన చేయాలని తలచారు. ఇదే సమయంలో తన సోదరి అకాల మృత్యువుకు గురి కావడం జరిగింది.

ఈ పరిస్థితుల్లో జీవనాన్ని ఒక మహోన్నతమైన ఆశయ సాధన కోసం అర్పించాలని నిర్ణయించుకున్నారు. లక్ష్య సిద్ధికి సంసారిక జీవితం అడ్డుకారాదు అన్న భావనతో, బ్రహ్మచారిగానే ఉండిపోయారు. బ్రహ్మశ్రీ మక్తల్ బసవలింగ సుధీర్ గారు, హైదరాబాద్ చిన్న బసవార్యులు వంటి పెద్దలు సహకార సంపత్తులు వారికి లభించాయి. శ్రీ రావికోటి మఠము వీరయ్య గారి కోరికను అనుసరించి, కన్నడలో ముద్రించిన వీరశైవ వివాహవిధి అనే గ్రంథానికి, ఆంధ్ర అనువాదం చేసి, పురోహితులకు అవసరమైన మరిన్ని విషయాలను అందులో కూర్చారు. ఈ గ్రంథం 1925లో ముద్రించబడింది.

వీరభద్ర శర్మగారు తన సాహితీ జీవన ప్రయాణంలో ఎన్నో ఒడిదుడుకులను ఎన్నో మలుపులను చవిచూడడం జరిగింది అంతేకాక వివిధ ఆశ్రమాలను మఠా సంస్థలను తాను సందర్శించిన పలు సందర్భాల్లో ఎన్నో రకాల లోటుపాట్లను అక్కడి అవసరాలను గమనించడం జరిగింది దానివల్ల ఆయన జీవించి ఉన్నంతకాలం వీరశైవ సంప్రదాయానికి వెన్నుదన్నుగా నిలిచే విధంగా ఎంతో కొంత

కవిత రచన ద్వారా తాను మేలు చేయాలని సంకల్పించాడు అదే తడువుగా వారి సాహిత్యాన్ని పలు రకాలుగా విభజించుకుని రచనలకు శ్రీకారం చుట్టడం జరిగింది

గ్రంథ పీఠికలు, వ్యాసాలు:-

1. సాంస్కృతిక వాహిని
2. ధార్మిక వాహిని పురాతత్వాభిలేఖన వాహిని
3. సాహితీ వాహిని
4. సామాజిక వాహిని
5. వ్యాఖ్యానాలు
6. కవితలు
7. సంపాదకీయాలు
8. సంపాదకుని సూచనలు
9. గ్రంథ సమీక్షలు

వంటి పలు విధాలుగా పలు సాహితీ రేఖలు, వారి జీవన ప్రస్తానాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళాయి.
అందులో కొన్నింటిని గమనించినట్లయితే.....,

గ్రంథ పీఠికలు:-

1941లో శ్రీ రావి కోటిమట్టం వీరయ్య గారు బసవేశ్వరుని కన్నడ వచనాల నుండి 108 వచనాలను ఎన్నుకొని వాటికి ఆంధ్రనువాదంతో ప్రకటించిన గ్రంథం బసవ వచనామృతము. దీనికి వీరభద్ర శర్మ గారు కించిత్తు అన్న పేర వ్రాసిన తమ అమూల్యమైన పీఠికలో, మూల బసవ వచనాల సంగ్రహం గ్రంథస్తం జరిగిన వివిధ దశలతో పాటు, వచనకర్తగా బసవన్నను, బసవన్న వచనాల సంఖ్యను, వీరశైవ ఆంధ్ర సాహిత్యాన్ని ఆధారం చేసుకుని సప్రమాణంగా నిరూపించారు. (ఇది రెండవ పీఠిక)

శివ ధర్మ గ్రంథమాల శృంఖలాలలో 1943లో ప్రచురించిన శివపంచస్తవి గ్రంథానికి కూర్చిన పీఠిక ప్రస్తుతము మూడవది. ప్రాచీన సంస్కృత సాహిత్య ప్రక్రియల మీద శర్మ గారికి ఉన్న అగాధమైన పాండిత్యానికి దర్పణం. ఈ పీఠిక వైదిక రుద్రుడు పౌరాణిక శివునిగా పరివర్తనం చెందిన విధానము శివతత్వం, భరతత్వంగా భావించబడటం శివునికి సంబంధించిన చిహ్నాల అంతరార్థం. ఆరాధన సాధనాలైన స్తోత్రాల ఆవిర్భావం, స్తోత్ర సాహిత్య పరిచయం, అందులో శివ స్తోత్రాల ప్రాధాన్యత, పంచస్తవులు వాటి వైశిష్ట్యం, తెలుగులో పంచస్తవాలకు జరిగిన అనువాదాలు, అనువాదకుల పరిచయాలు సమగ్రంగా వివరించబడినాయి.

వ్యాసాలు:-

శ్రీ వీరభద్ర శర్మ గారు వ్రాసిన సాంస్కృతిక వాహిని లో మొత్తం తొమ్మిది వ్యాసాలు ఉన్నాయి. “ఆర్య ధర్మ సంగ్రహము, ఆర్య ద్రావిడ సమస్య, హిందువులు మహమ్మదీయులను ఆర్యులా?, వైదికలెవరు?, పితృపక్షములు - ప్రార్థనలు, జగత్ ప్రళయం అగునా?!, వ్యాసాలు విభూతి కోసమై రచించినవి. హిందుత్వము, ఆధునికలు, విజయదశమి దేవీ నవరాత్రులు, దసరా వ్యాసాలు దివ్యవాణిలో ముందు ప్రకటించబడి, తరువాత విభూతిలో పునర్

ముద్రించబడినాయి. శ్రీ సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారి ఆదేశంపై గోలకొండ పత్రిక కోసం వ్రాసిన వ్యాసం, హోలీకోత్సవ చరిత్ర ప్రాచీన భారతీయ సాహిత్యం పైన, భారతీయ సంస్కృతిని గురించిన పాశ్చాత్యుల అవగాహన పైన, భారతీయ ఆచార వ్యవహారాల వెనుకనున్న శాస్త్రీయ నేపథ్యం పైన, ఖగోళ శాస్త్రానికి సంబంధించిన అంశాల పైన, శ్రీ శర్మ గారికి ఉన్న ఘాడమైన అవగాహన ఈ వ్యాసాలలో ప్రతిఫలిస్తుంది.

సాంస్కృతిక వాహిని:-

శ్రీ వీరభద్ర శర్మ గారు సాంస్కృతిక వాహిని లో అపారమైన అనుభవాన్ని కలిగిన వారు. ఆర్య హిందూ శబ్ద విషయాలను అనుసరించి, వారు చేసిన వ్యాఖ్యానం బహుశా ధార్మిక ప్రచార పరిషత్తు లో ఎవరు చేయకపోయి ఉండవచ్చు.

వేదాగమ స్మృతి పురాణ ఇతిహాసాల యందు, ఆర్య శబ్దము విశేషముగా వాడబడింది. ఆర్య అనగా: సజ్జనుడు, పూజ్యుడు, పెద్దవాడు, అనుకొన్ని అర్థాలు కలవు. అనార్యం అనగా దుర్జనుడు అనుటయు, సుప్రసిద్ధమే. కావున ఆర్య ధర్మం అనగా: సర్ధర్మమని, సహజముగా చెప్పుకొనవచ్చును. ప్రస్తుత కాలంలో ఎక్కువగా ప్రచారంలో ఉన్నది హిందూ శబ్దమే. ప్రాచీనములకు వేదాగమాలలో ఈ శబ్దము ప్రయుక్తంగా లేదు. మను, యాజ్ఞవల్క్ కాది స్మృతులలోను, శంకర రామానుజ శ్రీకర శ్రీ కంఠ మధ్య వల్లభాదుల భాష గ్రంథములలోను, హిందూ శబ్ద విమర్శన కనపడదు. ప్రాచీన కాలంలో హిందూ శబ్దం ఉండుటకు అవకాశం లేదని, మరొక వాదం కలదు.

వేదము అంగీకరించని వారును బయలుదేరుట వలన, నాస్తికులను జైనులు బౌద్ధులను వాడుకగలిగారు. తర్వాత ఇతర దేశీయులు భారతదేశమును ప్రవేశించింది. కొత్తగా వచ్చిన వారిలో కొందరి యవన మ్లేచ్ఛుల నామములు సహజంగా ఉండబడినాయి.

కవితలు - రచనలు:-

అనువంశికంగా సంక్రమించిన కవిత్య బీజాన్ని నిరంతర అభ్యాసంతో వశం చేసుకున్నారు శర్మగారు. అమ్మ ఒడి నుండి నేర్చిన ఆంధ్రలోనైనా, అభ్యసించిన అమరవాణిలో అయిన కవితని అలవోకగా నడిపించేవారు. సంస్కృత నీతి శ్లోకాలను అనువాదం చేయడం ద్వారా అభ్యాసాన్ని ఆరంభించినట్లు కనబడుతుంది. ఆ తరువాత ఎన్నుకున్న అంశాన్ని, సంస్కృత శ్లోకంతో ఆరంభించి, తెలుగు పద్యాలలో విషయాన్ని వివరించి మరలా సంస్కృత శ్లోకంతో కవితను ముగించేవారు. నల్లగొండ బాలకవి గా వ్రాసిన కవితలను హైదరాబాదులోని నీలగిరి పత్రిక ప్రచురించింది. శ్రీ సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారి గోలకొండ పత్రికతో ఆరంభం నుండి శర్మ గారికి సాహితీ బంధం పెనవేసుకుంది.

శర్మ గారు ఒకరి సంక్షిప్త వంశ పరిచయాన్ని తెలియజేస్తూ, వారి అపర పాండిత్యానికి మచ్చు దొరకగా నిలిచిన ఈ పద్యాన్ని చూద్దాం.

సీసపద్యం:-

ఎవ్వడు జగతిని నిందుధరుండని
పలుకుదు రాతని పాదకృపను
ఎవ్వని రాజరాజందురొ నాతని -
యణిమాది సంపత్సదాబ్ధిచేత
నెవ్వనిచే దక్షయజ్ఞము ధ్వంసము -
గావింపబడె వాని గరిమచేత
యెవ్వనికై యింద్రుడెలమిగాచుచునుండు -
నాతని సద్భుద్ధి అతిశయమున

జననమొందెను చెలువంపు చందుపట్ల
పులిని సజ్జనశ్రేణులు బొలుపుమీర
సంస్తుతులు సేయ రాజాఖ్యు సత్కుమారు

డనగ వీరార్య నామధేయాన్వితుండు!!

ఇలా బహుముఖీన శ్రీ వీరభద్ర శర్మ గారి సాహితీ ప్రభలు, సాంస్కృతిక సౌరభాలు, సాహితీ సుగందాలు, నిరంతరం నాలుగు దిశలకు వ్యాపిస్తూనే ఉంటాయి. తాను నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం, ఆచరించే వీరశైవ సంప్రదాయం కోసం, అహర్నిశలు అనగా: తన ఊపిరి ఉన్నంత కాలం వాటి కోసమే బ్రతికి వాటిలోని జీవించి చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయినారు. అందువల్ల పుంభావ సరస్వతి శ్రీ వీరభద్ర శర్మ గారు అని అనడంలో ఇసుమంతైన సందేహం లేదు. వారి సేవలు, వారి సిద్ధాంతాలు, వారి ఆలోచనలు సాహిత్య సాంస్కృతిక చైతన్య వికాసానికి నిరంతరం దారి దీపాలుగా, ఈ సమాజాన్ని ప్రగతి పథంలో ముందుకు నడిపిస్తాయి అనే మాట నిత్యం సత్యం.

ఆధార గ్రంథాలు:-

జగద్గురు శ్రీ వీరభద్ర శర్మ శివాచార్యులు

(శ్రీ చిదిరేమరం వీరభద్ర శర్మ)

సమగ్ర సాహిత్యము..... సంపాదకులు: ప్రొ., కె.ప్రతాప్.

————— (0) —————